

УДК 657.1: 338.46

Л.Я. Малюта, канд. економ. наук, доц., Р.О. Шимчик

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ТА ЦІНОВА ПОЛІТИКА В СФЕРІ ПОСЛУГ

L.Ya. Maliuta, Ph.D., Assoc. Prof., R.O.Shymchyk

COST MANAGEMENT AND PRICING POLICY IN THE SERVICE SECTOR

В умовах інтеграції України до світової спільноти важливе значення набуває вивчення досвіду і прогресивних думок з питань управління витратами підприємств, обліку витрат та формування ефективної цінової політики в умовах ринку. В даному напрямі особливої уваги заслуговує сфера послуг, яка обрана об'єктом дослідження.

Як відомо, сфера послуг охоплює ті галузі національної економіки, які обслуговують населення. Послуги населенню надають підприємства як виробничої, так і невиробничої сфер. До сфери послуг належать житлово-комунальне господарство, побутове обслуговування населення, охорона здоров'я, санаторно-курортні та оздоровчі установи, освіта й культура, фізична культура і спорт, транспорт і зв'язок тощо. Послуги відіграють важливу роль у поліпшенні життя людей, у їх духовному й фізичному розвитку.

У контексті зазначеного вище, в сьогоденних умовах динамічного розвитку суспільства важливого значення набуває сфера обслуговування, особливо популяризація туристично-рекреаційного та готельно-ресторанного бізнесу. Процес господарювання зазначених підприємств, як і будь-яких інших, значною мірою визначається системою управління витратами, а реалізація сучасного управління здійснюється за допомогою різних інструментів – методів і прийомів.

В сучасному науковому світі основна увага акцентується на тому, що виконання основної місії підприємства, організації, фірми (отримання прибутку та прийняття ефективних управлінських рішень) залежить від обґрунтованої класифікації їх витрат. Витратами доцільно називати повністю або частково використані у процесі фінансово-господарської діяльності підприємства запаси, необоротні активи, трудові й інтелектуальні ресурси, а також зменшення (погашення) зобов'язань підприємства перед бюджетом, кредиторами й іншими юридичними та фізичними особами.

Галузеві особливості підприємств сфери послуг, у тому числі туристичної та готельно-ресторанної, стосовно специфіки механізму управління витратами, формування собівартості та визначення витрат потребують їх деталізації залежно від економічної доцільності, можливостей управління ними та розрахунку собівартості, а також визначення очікуваного прибутку, який можна реінвестувати в майбутній розвиток цих підприємств.

Як свідчать дані проведеного дослідження у зазначеному напрямі, некваліфіковані дії менеджерів, неможливість визначення та прогнозування критичних ситуацій у фінансово-економічній діяльності досліджуваних підприємств, факторів, що впливають на їх прибутковість приводять до зниження ефективності їх діяльності, гальмують їх розвиток, а в окремих випадках – приводять до краху. Тому, саме формування інноваційної моделі управління витратами, особливо у сфері послуг, має першочергове значення для забезпечення їх інноваційного розвитку та підвищення конкурентоспроможності в сучасному динамічному ринковому середовищі.

Щодо політики ціноутворення в досліджуваній галузі, то слід зазначити, що формування цін на послуги відбувається на основі тих самих методів, що і на товари. Здебільшого застосовують методи ціноутворення на основі витрат та поточного рівня цін на ринку, що дозволяють невеликим підприємствам сфери послуг визначити ціни швидко і без особливих витрат на збір інформації.